కథా కౌముది

చెత్తకథ

- పొత్తూరి విజయలక్ష్మి

బండాడియా దేశం చాలా సస్యశ్యామలమైనదట.

అదేమిటీ? అటువంటి దేశం ఒకటి ఉందా? మాకు తెలియదే అని ఆశ్చర్యపోతారందరూ. మనకు తెలియని దేశాలు బోలెడన్ని ఉన్నాయి, ప్రపంచ పటంలో. ఒలింపిక్స్ ప్రత్యక్షప్రసారం చూస్తూ మనం ఏనాడూ పేరుకూడా వినని దేశాలెన్నో పతకాలు గెల్చుకుని కేరింతలు కొడుతూ ఉంటే చూసి ఆశ్చర్యపోవడం లేదూ! ఇదీ అంతే.

బండాడియా దేశం ప్రపంచపటంలో ఓ మూల చిన్న చుక్కంత ఉంది కానీ ఉంది. ఈ మధ్యన అదేదో దేశంలో పర్యావరణ మహాసభలు జరిగాయట. ఆ సభలకి మనం వెళ్ళాంట. వాళ్ళూ వచ్చారంట.

పచ్చదనానికి పరిశుభ్రతకీ ఆ బండాడియా దేశం అగ్రస్థానంలో నిలిచిందట. ఆ దేశప్రతినిధులు సభ చివర్రోజున కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుని అక్కడికొచ్చిన వారినందరినీ తమ దేశానికి ఆహ్వానించారట.

మనని పిలవని వాళ్ళే పాపకర్ములు. వెంటనే బయలుదేరి బండాడియా వెళ్ళారుట మన మంత్రిగారు. విమానం దిగ్గానే మొహం తిరిగి పడిపోయారుట.

ఇంద్రలోకంలా ఉందట బండాడియా. నడిరోడ్డుమీద కూడా పాలుపోసి ఎత్తుకోవచ్చుట. కనుచూపుమేరా పళ్ళతోటలా పూలతోటలూనట. మిగిలిన నేలంతా పచ్చిక బయళ్ళుట. అద్దంలా ఉందట ఆ దేశం.

వాళ్ళు వ్యర్థ పదార్థలను ఎరువుగ మార్చి చెట్లకు వేస్తారట. చెత్తను రీ సైకిల్ చేసి వాడుకుంటారట. అందుకని అక్కడ దుర్భిణీ వేసి వెతికినా చెత్త చెత్త కనిపించదట.

తిరిగొచ్చి ఆ విషయం చెప్పగానే వాళ్ళ సహకారంతో మనమూ మన దేశాన్ని అద్దంలా చేద్దాం. ముందుగా మన రాష్ట్రంతోనే ఆరంభిద్దాం. అనుకున్నారట మనవాళ్ళు.

అవునలాగే చేద్దాం. ముందోసారి చూసొస్తే బావుంటుంది అనుకున్నారు. ఫ్రీగా విదేశీయానం కాబట్టి అయినవారూ, వాళ్ళకు అయినవారూ గుంపులు గుంపులుగా ప్రభుత్వం ఖర్చుతో బండాడియా వెళ్ళి విహరించి వచ్చారట.

అటేడుతరాలూ ఇటేడు తరాలూ అయిపోయారు. ఇంకెవ్వరూ లేరు అనుకున్నాక అప్పుడు ఓ నలుగురు నిపుణులని పంపించారుట.

వాళ్ళు వెళ్ళి అక్కడంతా చూసి సర్వే చేశారుట. వాళ్ళకు చెత్తని రీసైకిల్ చెయ్యడానికి కర్మాగారాలున్నాయట. దాన్లో రీసైకిల్ చేస్తారుట.

'మీరు మా దేశం వచ్చి మాకు చెత్త కర్మాగారం కట్టించి పెట్టండి' అన్నారట మనవాళ్ళు.

'అలాగే దానికేం భాగ్యం' అన్నారట బండాడియా వాళ్ళు.

వాళ్ళుత్త పిచ్చిసన్నాసులు కాబట్టి రావడమే నలుగురు నిపుణులు వచ్చారట. వాళ్ళకి మనవాళ్ళు రాచమర్యాదలు చేశారట.

కృతజ్ఞతగా వాళ్ళు పాపం చిత్తశుద్ధితో పనిచేశారుట.

'అవడానికి మాదీ దేశమే అయినా మీ రాష్ట్రంలో అయిదోవంతు ఉంది. కాబట్టి మీ రాష్ట్రానికి కనీసం అయిదు చెత్తకర్మాగారాలు కావాలి' అని అంచనా వేశారట.

అయిదు కర్మాగారాలు ఒక్కసారే అంటే మాకు తలకు మించిన భారం అవుతుంది. కాబట్టి ముందుగా మీరొహటి కట్టించి పెట్టండి. మా వెసులుబాటు చూసుకుని మిగిలిన నాలుగూ కట్టించుకుంటాం' అన్నారట మనవాళ్ళు.

'సరే అయితే' అని మళ్ళీ ప్లానువేశారట వాళ్ళు. 'ఎనభై కోట్లు ఖర్చవుతుంది.. కొసరు మరో రెండుకోట్లు అనుకున్నా ఎనభై రెండు కోట్లు శాంక్షన్ చేయించుకోండి.' అన్నారట వాళ్ళు.

రుసరుసలాడారట వీళ్ళు. 'ఎంత ఖర్చవుతుందో చెప్పండి చాలు. ఎంత శాంక్షన్ చేయించుకోవాలో మేము చూసుకుంటాం.' అన్నారట మనవాళ్ళు.

'సరే అయితే స్థలం డబ్బూ సిద్దం చేసుకుని మమ్మల్ని పిలవండి. వచ్చి పనిమొదలు పెడదాం!' అన్నారట వాళ్ళు.

మరో సమస్య వచ్చింది. భాష.! వాళ్ళేదో వచ్చీరాని ఇంగ్లీష్ మాట్లాడ్డం తప్పించి మనకు పొట్ట పొడిచినా బండాడియా భాషరాదు. కాబట్టి వెంటనే ఓ నలుగురిని పంపిస్తే భాష నేర్చుకుంటారు. అప్పుడు అవగాహన బావుంటుందని అనుకున్నారట అందరూ.

వెంటనే నలుగురు పెద్దమనుషులు బండాడియా వెళ్ళారు, భాష నేర్చుకోడానికి. మనకున్న సమస్యలన్నీ చెత్తకే.. అందులోనూ చెత్త సమస్య మరీ చెత్తది. రోజురోజుకూ పాపంలా పెరిగిపోతుంది చెత్త. ఇంకొన్నాళ్ళు ఆగితే చెత్తకే తప్ప మనుషులకి చాటుండదు. కాబట్టి చెత్త సమస్య నివారణకు అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇస్తూ నిధులు మంజూరు చేయించుకున్నారట.

రెండొందల ఎనభై అయిదు కోట్లు.

నగరానికి అంతదూరాన స్థలం ఏర్పాటు చేసుకున్నారు.

ఎనభై అయిదుకోట్లు పక్కన పెట్టి మిగిలిన రెండొందల కోట్లు తలాకాస్తా పంచుకున్నారు పేరుకి రెండొందల కోట్లేగానీ ఇంత మంది మీద ఏమూలకి? మరి పదవి కోసం ఖర్చు పెట్టరా? ఎన్నికలప్పుడు పంచడం! పదవిలోకి వచ్చాక పంచుకోవడం! అంతా తలాకాస్తా పంచామృతాలు పంచుకున్నట్లు పంచుకున్నారు అసంతృప్తిగానే.

మిగిలిన ఎనభై అయిదుకోట్లు అధికార్లకు అప్పగించారు.

ఇక వాళ్ళ ప్రహసనం మొదలైంది. ఓ ముప్పై కోట్లు వాళ్ళు పంచుకుని యాభై కోట్లు చెత్త ఫ్యాక్టరీకి వదిలేశారు.

ఏమాటకామాటే చెప్పుకోవాలి పంచుకున్నా చిత్తశుద్ధితోనే వ్యవహరించారు. బండాడియా వాళ్ళ ప్లానుకి అనవసరం అనుకున్న వాటాని పక్కన పెట్టారు.

వాళ్ళు చెప్పిన ప్రకారం చెత్త ఇరవై నాలుగ్గంటలూ తయారవుతూనే ఉంటుంది. కాబట్టి ప్లాంటు కూడా ఇరవైనాలుగ్గంటలూ పనిచెయ్యాలి. కాబట్టి అందులో పనిచేసే ఉద్యోగులు అందుబాటులో ఉండాలి. కాబట్టి వారికి ఫ్యాక్టరీ దగ్గరే నివాసాలు ఏర్పాటు చెయ్యమన్నారు.

'ఆ! సింగినాదం జీలకర్ర. అరవైకిలో మీటర్లైనా అవలీలగా ప్రయాణించి వర్క్‌ప్లేస్‌కి వెళ్ళడం మన వాళ్ళకి వెన్నతో పెట్టిన విద్య. అంతగా అయితే మూడు షిఫ్టులు ఏర్పాటు చేద్దాం' అనుకున్నారు.

'చెత్త కర్మాగారం కాబట్టి చుట్టుపక్కల చాలా ఖాళీస్థలం వదిలేసి చెట్లు పెంచాలి' అని సూచించారు బండాడియా వాళ్ళు.

'ఫర్వాలేదు గోడప్రక్కనే చెత్తకుండీతో బ్రతకడం మాకలవాటే. ' అంటూ స్థలానికి అంటకత్తెరలు వేసేశారు. ప్లాంటు మాత్రం యధాతధంగా ఉంచారు.

మంచి రోజు చూసి శంఖుస్థాపన జరిపారు. బండాడియావాళ్ళు, అనువాదకులు వచ్చేశారు.

ఎక్కువ ఆర్భాటం లేకుండా ఆ కార్యక్రమం జరిగింది.

అదుగో ఇప్పుడు ఖాళీగా ఉన్న స్థలంలో మరికొద్ది రోజుల్లో వెలుస్తుంది చెత్త కర్మాగారం.

పరిశుభ్రమైన నగరానికి ఇదవుతుంది శ్రీకారం.

కావాలి అందరి సహకారం.

అంటూ ప్రసారం చేశారు టీ.వీఛానెల్స్‌వాళ్ళు.

మొదలైనపని ఎక్కడా ఆగనివ్వకుండా యుద్ధప్రాతిపదిక మీద పూర్తిచేశారు అనూహ్యంగా అనుకున్న సమయానికి రెండునెలలు ముందుగానే చెత్త కర్మాగారం పూర్తయింది

ఆర్భాటంగా ప్రారంభోత్సవానికి ఏర్పాట్లు చేశారు.

ఆ చెత్తకర్మాగారం గంటకు ఇరవై లారీల చెత్తని ఎరువుగా మారుస్తుంది.

ప్రారంభోత్సవం నాడు ఓ గంట ప్లాంట్ నడిస్తే ఫోటోలూ అన్నీ అయ్యేదాకా సరిపోతుంది. మర్నాటినుంచీ మామూలుగా వేళలూ అవీ అమలు పరచవచ్చు. అనుకున్నారు.

పాతిక పాత చెత్త లారీలకు రంగులు వేసి సిద్దం చేశారు. అనుకున్న శుభదినం రానేవచ్చింది. బడాడియా దేశం నుండీ పదిమంది పెద్దవాళ్ళు వచ్చారు.

పేపర్లనిండా పేజీల నిండుగా ప్రకటనలు ఇచ్చారు.

ముహూర్తం పొద్దున తొమ్మిదిన్నరకి, అంతా సందడిగా ఉంది.

'చూస్తున్నారుగా ఇక్కడంతా పెళ్ళిసందడి. లారీలు చూడండి. కళ్యాణ మండపం మీదకి నడిచివెళ్ళే పెళ్ళికూతుళ్ళలాగా కళకళలాడిపోతున్నాయి. మరికొద్దిసేపట్లోనే ముఖ్య అతిధిగారు వేంచేస్తారు. ' అంటూ టీ.వీ.ఛానెల్స్ ప్రత్యక్షప్రసారం చేస్తున్నాయి.

పోలీసులు, ఆఫీసర్లు, ప్రజాప్రతినిధులు. అటూ ఇటూ హడావిడిగా తిరుగుతున్నారు.

బండాడియా బృందం కారుల్లోంచి దిగి వేదిక వద్దకు వచ్చారు. వారికి మంగళ వాయిద్యాలతో స్వాగతం చెప్పారు. సాంప్రదాయ దుస్తులు ధరించిన అమ్మాయిలు వాళ్ళకి బొట్లు పెట్టి పూలదండలు వేశారు. వాళ్ళని వేదిక మీద కుర్చోబెట్టారు.

మరి కాసేపటికి ముఖ్య అతిధిగారు వేంచేశారు. ఆయనకి కొంతమంది పాదాభివందనాలు చేశారు. కండువాలు మెళ్ళో వేశారు. సభ ప్రారంభమయింది. అందరూ ముఖ్య అతిధిగారిని పొగిడారు.

ముఖ్య అతిధిగారు మైకు ముందుకి వచ్చారు. గతంలో ఉన్న ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం వల్ల నగరం చెత్తగా తయారైందన్నారు. తమ ప్రభుత్వం నడుం కట్టుకుని ప్రక్షాళనకు పూనుకుందన్నారు. ఇది అంతంకాదు ఆరంభం అన్నారు. వాళ్ళు చేసిన తప్పులన్నీ సరిదిద్దుతాం అన్నారు. ఇంకా చాలా చాలా అన్నారు.

శుభముహూర్తం ఆసన్నం అయింది. వేదపండితులు మంత్రోచ్చారణ చేస్తూ ఉండగా ఒక చెత్తలారీ వచ్చి చెత్తను ఒక కంటెయినర్లో దిమ్మరించింది.

ముఖ్య అతిధిగారు తను చేత్తో ఒక స్విచ్ నొక్కారు.

చిన్నగా శబ్దం చేస్తూ ప్లాంట్ ప్రారంభం అయింది. లారీ గుమ్మరించిన చెత్త ఉన్న కంటెయినర్ పైకి లేచి మరో కంటెయినర్లోకి చెత్తను దిమ్మరించింది.

కరతాళధ్వనులు మారుమోగాయి. మిషన్లు పనిప్రారంభించాయి.

హఠాత్తుగా ఎర్రలైటు వెలిగింది. బండాడియా ఇంజినీర్లు మన ఇంజినీర్లు ఉలిక్కిపడ్డారు. ఏదో పొరపాటు జరిగిందననికి గుర్తుగా అలారం మోగింది.

మెల్లిగా మిషన్లు ఆగిపోయాయి. అంతటా కంగారు ఆదుర్దా.

అందర్నీ తప్పించుకుని నిచ్చెన మీదుగా పైకి ఎక్కారు ఇరువైపుల ఇంజినీర్లు - వారి వెంట పరిగెట్టారు అనువాదకులు.

కంటెయినర్లో ఉన్న చెత్తను చూసి నోరావలించారు బండాడియా ఇంజినీర్లు.

'ఇదేమిటి?' అన్నారు ఆశ్చర్యంగా దుబాసీలు పని మొదలుపెట్టారు.

'చెత్త!' చెప్పారు మనవాళ్ళు

'చెత్తా???? ఇంత చెత్తగా ఉందేం?'

'చెత్త చెత్తగా ఉండక ఇంకెలా ఉంటుంది?'

'చెత్తకి మాత్రం ఓ పద్దతీ పాడూ ఉండద్దూ?' వాళ్ళ సందేహం.

వీళ్ళిలా మాట్లాడుకుంటూ ఉండగానే ఏదో పొరపాటు జరిగింది. అర్జెంటుగా మీటింగు ఏర్పాటు చేసి హడావిడిగా కారెక్కారు.

ఈగల్లా ముసురుతున్న మీడియా వాళ్ళను తప్పించుకుంటూ వాళ్ళ మొహాల మీద తలుపులు వేసుకుంటూ అందరూ కార్లెక్కి వెళ్ళిపోయారు. కాసేపట్లో అక్కడంతా ఖాళీ.

ఏం జరిగిందో అర్థంకావడం లేదు. ముందు ఏం జరుగుతుందో అసలే అంతుపట్టటం లేదు. అడిగినా చెప్పే నాధుడు లేడు. అధికార పక్షం వారంతా మొహం చాటేస్తున్నారు. అంతా అయోమయంగా ఉంది.

'అదుగో అటుచూడండి అభం శుభం తెలియని ఆ చెత్తలారీలు, సౌభాగ్యం కోల్పోయిన స్త్రీలవలే ఎంత దీనంగా నిలబడిఉన్నాయో!

కోట్లాది ప్రజాధనం వెచ్చించి నిర్మించిన ఈ చెత్తకర్మాగారానికి ఈ విధంగా పురి ట్లోనే ఎందుకు సంధికొట్టిందో చెప్పవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానిదే. చెత్తకర్మాగారం ప్రారంభోత్సవ స్థలం నుండి కెమేరామేన్ వరప్రసాదురావుతో వసంతలక్ష్మి.' అంటూ ప్రసారం చేస్తున్నాయి టీ.వీ ఛానెల్స్

అక్కడ మీటింగ్ హాలు దద్దరిల్లిపోతుంది.

సంబంధిత అధికారులు అందర్నీ వరసనే పిలిచి మొహం వాచేలా చివాట్లు పెడుతున్నారు శ్రీవారు.

మరోప్రక్క ఆ దేశం ఇంజినీర్లు ఈ దేశం ఇంజినీర్లు వాదించుకుంటున్నారు. అందరినీ నిలదీశారు శ్రీవారు.

'మేము బానే చేశాం అయినా ప్లాంట్‌కి ఏదోషం లేదు. తిరకాసు అంతా చెత్తలోనే ఉంది. మా దేశంలో ఇలా ఉండదు చెత్త. డీకంపోజ్ అయే చెత్తని రీసైకిల్ చేసి ఎరువుగా మారుస్తాం. ప్లాస్టిక్ వగైరాలని కరిగించి రోపేర్లకు వాడతాం.

మరి ఇక్కడ అరిటి తొక్కలు మొదలుకుని గాజుపెంకుల వరకూ, ప్లాస్టిక్ కవర్లు మొదలుకుని విరగ్గొట్టిన కట్టడం అవశేషాల వరకూ అంతా ఒక్కటిగానే ఉంది.' అన్నారు బండాడియా వాళ్ళు.

'మరా ముక్క ముందే ఎందుకు చెప్పలేదు మాతో?' అన్నారు మనవాళ్ళు.

'మీరు మాకు ఏం చెప్పారు. అప్పుడే చెత్త చూపిస్తే మా వల్లకాదని ముందే చెప్పేవాళ్ళం' అన్నారు వాళ్ళు

'ఏం చెయ్యాలి? కింకర్తవ్యం?' అందరూ బుర్రలు పట్టుకున్నారు.

'పోనీ ఓ పని చేస్తే. చెత్తని విడివిడిగా వెయ్యాలి లేకపోతే పోలీసులకి పట్టిస్తాం అని ప్రజలని బెదిరిస్తే ఎలా ఉంటుంది?' ఒకావిడకి ఆలోచన వచ్చింది.

'ఏం లాభం లేదు. అలా చేస్తే పోలీసులు బాగుపడతారు తప్పించి సమస్య సమస్యగానే ఉంటుంది.' నీళ్ళు కార్చేశాడు ఒకాయన.

'నాకు మంచి ఆలోచన వచ్చింది. చెత్తంతా ఏరించి ఎరువుకి పనికొచ్చేవన్నీ ప్లాంటుకి వేయించి పనికిరానివాటిని మళ్ళీ చెత్తలో పడేస్తే సమస్య పరిష్కారం అవుతుందేమో.' అన్నాడో మేధావి. 'ఏడిసినట్లుంది. చెత్త యధాతధంగా పారబోయడానికి చోటు చాలక ఛస్తుంటే చెత్తని ఏరించాలంటే ఎంత స్థలం కావాలి? స్థలం మాట అటుంచి ఎంతమంది మనుషులు కావాలి? బాలకార్మికులు పనికిరారు! పెద్దవాళ్ళని పెట్టుకుంటే యూనియన్లంటారు ఉద్యోగాలివ్వమంటారు. ఇళ్ళ పట్టాలు కావాలంటారు. ఇదంతా అదనపు తలనొప్పి. ' అన్నాడు మరో మేధావి.

అంతా తలలు పట్టుకుని కూర్చున్నారు.

అంతలో ఫోను మోగింది. అధిష్ఠానం నుండీ ఫోను శ్రీవారికి. 'ఏమిటయ్యా ఈ చెత్త గొడవ. మీ అపొజిషన్ వాళ్ళు ఫోన్ చేసి గొడవచేస్తున్నారు. అయినా చేతగాని పనులెందుకు చేస్తారండీ? నోరు మూసుకుని కూర్చుంటే భేషుగ్గా ఉంటుంది కదా!

ఇప్పుడీ సమస్యని ఎలా పరిష్కరిస్తారో నాకు గంటలో చెప్పండి.' అని మందలించారు.

శ్రీవారు కళ్ళనీళ్ళ పర్యంతం అయ్యారు. అందరూ తలలు పట్టుకుని కూర్చున్నారు.

బండాడియా వాళ్ళకి జాలేసింది. పక్కకెళ్ళి బండాడియా భాషలో మాట్లాడుకున్నారు. బండాడియాకి ఫోన్ చేసి మాట్లాడారు. మన వాళ్ళ దగ్గరకి వచ్చారు.

'చూడండి జరిగినదానిలో మా పొరపాటు ఏమీ లేకపోయినా మాకూ బాధగానే ఉంది. చాలా దేశాల్లో మేము వెళ్ళి చెత్తకర్మాగారాలు కట్టించాం. ఇక్కడ ఇలా జరగలేదు. మేం ఒక ఉపాయం ఆలోచించాం.

ఈ కర్మాగారానికి మీ చెత్త పనికిరాదు. కట్టిన ఫేక్టరీని కదిలించలేం కాబట్టి మా దేశంలోని చెత్తని మీరు దిగుమతి చేసుకోండి. రవాణా ఖర్చులు మీవే. తయారైన ఎరువు చెరిసగం పంచుకుందాం. మీకు మా ఆలోచన నచ్చితే మాకు తెలియజేస్తే ఆ విధంగా ఒప్పందం కుదుర్చుకుందాం.' అని చెప్పి వాళ్ళ దేశానికి వెళ్ళిపోయారు.

మర్నాటికి భగ్గుమంది ఈ వ్యవహారం. అపోజిషన్ వాళ్ళు దుమ్మెత్తి పోస్తున్నారు...

మళ్ళీ అత్యవసర సమాచారం ఏర్పాటు అయింది.

పోనీ ఆ బండాడియా వాళ్ళు సూచించిన మార్గం అనుసరిద్దామా అని చర్చించుకున్నారు.

బండాడియా దేశానికి వెళ్ళాలంటే విమానం లోనే ఇరవైగంటల ప్రయాణం దూరాభారం.

వాయుమార్గాన చెత్తని తీసుకురావడం చాలా ఖర్చుతో కూడుకున్న పని కాబట్టి సముద్రమార్గాన ఓడల్లో చెత్త తెచ్చుకోవాలి. మన నగరానికి సముద్రానికి చాలా దూరం ఉంది. అతిదగ్గరలో ఉన్న పోర్ట్ దాకా ఓడల్లో తెచ్చి అక్కడినుంచీ లారీల్లో మన ప్లాంటుకి తెచ్చుకుని రీ సైకిల్ చేసుకోవాలి.

వచ్చిన ఎరువులో సగం వాళ్ళకి పంపించాలి. ఆ పంపించడానికి కూడా లారీలు ఓడలు కావాలి.

ఖర్చు అవుతుంది కానీ అంత ఖర్చు పెట్టి కట్టించిన చెత్త కర్మాగారం పనికి రాకుండా పాడుపెట్టారనే అపకీర్తి తప్పుతుంది.

ఈ ప్లాను మీద చర్చలు జరపడానికి ముగ్గురు సభ్యులున్న ఒక బృందాన్ని బండాడియా పంపించాలని నిర్ణయించి సభ ముగించారు.